

## MEDEDELINGEN VAN DE FRYSKE FERIENTING FOAR FJILDBIOLOGY

### BESTUUR

1 febrewari 1991 - De jaarvergadering ligt inmiddels achter ons, maar omdat deze terwyl ik dit schrijf nog komen moet, hier geen evaluatie. Nog wel enkele opmerkingen. De tweede coördinator voor het Fûgelferbân is Jaring Roosma geworden. We hopen dat Wybren Lok en hij tot een vruchtbare samenwerking zullen komen. Ook het Plantenferbân biedt nieuws: Jacob Koopman en Karst Meijer starten het komende winterseizoen een mossencursus Friesland. Overigens blijkt uit het organisatieschema 1991 misschien onvoldoende, dat de plantencursus en de mossencursus afzonderlijke activiteiten zijn; onze excuses daarvoor.

Van alle actuele bestuurszaken licht ik er één uit: het symposium, dat de FFF op 15 november 1991 organiseert. De onderhandelingen met de sprekers zijn nagenoeg afgerond. Het onderwerp wordt: welke kansen biedt het Natuurbeleidsplan aan de oude cultuurlandschappen? Het lijkt er de laatste jaren op, dat in de natuurbeschermingswereld een tendens bestaat zich meer te richten op natuurontwikkeling en minder op natuurbehoud. Eutrofiëring, verdroging en financiële beperkingen zijn de oorzaken achter dit proces. Hoewel op dit moment nog geen namen genoemd kunnen worden, ziet het er naar uit, dat we een drietal zeer capabele sprekers hebben kunnen vinden om deze problematiek toe te lichten. Het zullen geen klaagzangen worden, maar verkenningen van mogelijkheden. Het bestuur hoopt ook interesse voor het symposium op te wekken in kringen van agrariërs, ruilverkavelaars en provinciale en gemeentelijke bestuurders. In de volgende Twirre volgt uitvoerige informatie. Men legge echter de datum vast!

Gertie Papenburg, voorzitter

### PLANTENFERBÂN

#### Mossencursus Friesland

In 1983 ging de eerste Plantencursus Friesland van start. De eerste van, na later zou blijken, vier cursussen. De laatste editie, 1989-1990, is begin oktober 1990 afgerond. In totaal acht jaar zetten de meer dan 120 cursisten hun eerste min of meer wankel schreden op het pad van de hogere planten. Deze cursussen vormden in feite de basis voor de sterke opbloei van de floristiek in Friesland, momenteel gestalte gegeven door FLORON en het Plantenferbân van de FFF.

Diverse cursisten lieten weten een Mossencursus te willen volgen. Dat kan nu volgens plan inderdaad gebeuren.

**practische opzet** De cursus wordt gehouden in het winterhalfjaar 1991-1992, van medio oktober tot begin april. In totaal zal de cursus zo'n twintig dinsdagavonden beslaan. De cursusleiding is in handen van beide ondergetekenden. De cursus vindt daarom plaats in de Lagere Agrarische School te Wolvega. De kosten bedragen f 150,-, inklusief het cursusboek.

**inhoud** Bij de mossenstudie (bryologie) is een microscoop onontbeerlijk. Daar niet iedereen geleerd heeft hier mee om te gaan, wordt er ruime aandacht besteed aan microscopie. Per twee cursisten heeft men op de kursusavonden de beschikking over een microscoop. Ook kent de bryologie allerlei snijtechnieken, die men zich eigen moet (proberen te) maken. Een belangrijk element wordt gevormd door de literatuur. Een vierde punt van aandacht is de "verenigingscultuur" op mossengebied. Elk vakgebied, dus ook de bryologie, kent z'n eigen jargon. Deze vaktermen zijn dikwijls onontbeerlijk om tot een juiste determinatie te komen.

Het hoofdonderwerp van de cursus wordt uiteraard gevormd door de mossen zelf. Welke soorten komen in ons land voor, hoe zien ze er uit, hoe is de systematische indeling van mossen? Er wordt alleen aandacht besteed wordt aan Echte Mossen, d.w.z. aan Blad- en Levermossen. De studie van Korstmossen (lichenologie) valt buiten de cursus. Vele soorten mossen zijn zeer betrouwbare indicatoren voor bepaalde milieufactoren. De ecologie van mossen komt dan ook ruimschoots aan bod. Ook het bewaren van mossen en de opzet van een herbarium, onmisbaar bij mossenstudie, komt aan de orde. Uiteraard wordt ingegaan op het lopende mossenonderzoek (zie het Mossenartikel, elders in deze Twirre).

**deelname** Een ieder, die belangstelling heeft voor de cursus, kan zich telefonisch opgeven bij Jacob Koopman: 05610-16317. Men wordt dan op de voorlopige deelnemerslijst geplaatst. Pas wanneer de f 150,- cursusgeld is overgemaakt aan de penningmeester van de FFF, Renny Hosper te Ureterp, onder vermelding van: Mossencursus Friesland, is men van deelname verzekerd. Het bankrekeningnummer is 296262838, het gironummer is 3982949. Helaas zien wij ons genoodzaakt het oude en alom beproefde principe van "Wie eerst komt, wie eerst maalt" te hanteren. Dus, vol is vol en vol betekent 28 cursisten. Voor eventuele nadere informatie kunt u uiteraard terecht op 05610 - 16317.

Jacob Koopman en Karst Meijer

#### Floara Dei Fryslân

Het was weer de tweede zaterdag in febrewari dus Floara Dei Fryslân (F.D.F.). De dag werd bezocht door 20 floristen. Als gastspreker was uitgenodigd de heer A. Corporaal uit Hasselt. Hij toonde ons de vegetatieve kenmerken van de cypergrassenfamilie. Dit is een goed hulpmiddel om nauw verwante

soorten te kunnen onderscheiden, bijvoorbeeld de *Carex flava*-groep. Hij is al enkele jaren bezig om deze vegetatieve kenmerken te inventariseren en op papier te krijgen. De publikatie zal omvatten de Noord-, Middeneuropese en de Noordaziatische soorten. Het verspreidingsareaal van deze soorten moet zo ongeveer boven de lijn Midden-Frankrijk/Alpen/Moermansk liggen. Velen van de aanwezigen zien de (waarschijnlijk engelstalige) publikatie met belangstelling tegemoet.

Na de pauze was er veel herbariummateriaal te zien dat door diverse personen was meegenomen. Ook dit jaar wordt er weer aandacht gevraagd voor enkele families. Net als vorig jaar weer letten op de sneeuwklokjes en afwijkende soorten graag even telefonisch melden. Verder blijken de rozensoorten gemakkelijker te onderscheiden dan velen dachten. Graag ook herbariummateriaal verzamelen.

Als laatste nu de familie *Spiraea*. Met de Flora in de hand kom je niet ver. Ook bij deze soorten en bastaarden graag herbariummateriaal verzamelen. Bij de evaluatie-avond moet het dan ook mogelijk zijn de juiste namen te vinden.

**ATTENTIE!** Op 29 maart om 20.00 uur in Hotel Goerres te Akkrum is de jaarlijkse uitdeling van stukken Friesland. Komt dat zien. Het makelaarskantoor FLOMEKO (Floron, Meijer & Koopman) heeft aantrekkelijke aanbiedingen: Bij twee gratis atlasblokken een derde blok gratis! Na de pauze zijn er dia's te zien van buitenlandse flora. Schroom niet en neem zelf ook dia's mee.

Harry Waltje

---